



NÔNG SẢN VIỆT NAM GẶP KHÓ KHI XUẤT KHẨU SANG TRUNG QUỐC

Năm 2021, tình hình dịch bệnh COVID-19 trên thế giới vẫn diễn biến phức tạp. Là một nước theo đuổi chính sách “zero COVID”, Trung Quốc đã nhiều lần siết chặt quản lý hoạt động xuất nhập khẩu tại các cửa khẩu biên giới với Việt Nam nhằm ngăn ngừa sự xâm nhập của dịch bệnh. Việc này đã ảnh hưởng rất lớn đến hoạt động xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam sang nước này, đặc biệt là các mặt hàng nông sản.

Ngay khi đại dịch COVID-19 bùng phát từ đầu năm 2020 tại Trung Quốc, để phòng ngừa dịch bệnh lây lan, nước này đã đóng cửa các cửa khẩu phụ, lối mở, chỉ cho hàng hóa xuất khẩu thông quan qua các cửa khẩu quốc tế, cửa khẩu chính ngạch. Thậm chí với cả các cửa khẩu này, Trung Quốc cũng tăng cường các hoạt động kiểm soát, phòng chống dịch, dẫn đến tốc độ thông quan bị chậm hơn so với bình thường, khiến hàng hóa của Việt Nam nhiều lần bị ùn ứ tại các cửa khẩu biên giới.

Đặc biệt, trong những tháng cuối năm 2021 tình trạng ùn tắc càng trở nên nghiêm trọng hơn do đây là thời điểm thu hoạch của nhiều loại nông sản của Việt Nam như thanh long, xoài, mít...và nhu cầu tiêu dùng dịp Tết của thị trường Trung Quốc tăng cao. Ngoài ra, áp lực từ một số chính sách siết chặt nhập khẩu của Trung Quốc được thực hiện bắt đầu từ ngày 01/01/2022, cùng với thông báo của Trung Quốc dự kiến tạm dừng nhập khẩu hàng đông lạnh trước và sau Tết Nguyên đán 2022, khiến các doanh nghiệp Việt Nam đổ dồn hàng hóa lên các cửa khẩu để kịp xuất khẩu trước thời gian này.

Trong khi đó, Trung Quốc lại dừng thông quan tại một số cửa khẩu như Móng Cái (Quảng Ninh), Tân Thanh, Chi Ma (Lạng Sơn)... Ở một số cửa khẩu khác, Trung Quốc cũng tăng cường các biện pháp kiểm soát hàng hóa nhập khẩu, bao gồm: tăng cường kiểm tra, khử trùng hàng hóa, phương tiện vận chuyển từ Việt Nam... Điều này khiến cho thời gian thông quan kéo dài, dẫn đến tình trạng tắc nghẽn hàng hóa nghiêm trọng tại biên giới giữa hai nước. Có những cửa khẩu chỉ đáp ứng 20-25% lưu lượng thông quan hàng hóa so với bình thường.

Việc Trung Quốc tạm đóng các cửa khẩu hoặc siết chặt các biện pháp nhập khẩu không chỉ khiến hàng ngàn xe nông sản bị "giam" tại các cửa khẩu, không kịp giao hàng đúng hạn cũng như không đảm bảo chất lượng hàng hóa (do đa số là những mặt hàng có thời hạn sử dụng ngắn, dễ bị hư hỏng), mà còn dẫn đến tình trạng rớt giá của hàng loạt nông sản, trái cây tươi trên thị trường nội địa, gây thiệt hại nghiêm trọng tới người nông dân và các doanh nghiệp của Việt Nam.

Trước tình hình đó, các cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam đã làm việc với phía Trung Quốc nhằm giải quyết tình trạng ùn tắc hàng hóa tại các cửa khẩu biên giới. Một số biện pháp được đề xuất bao gồm: khôi phục hoạt động thông quan hàng hóa tại các cửa khẩu đang tạm dừng, tăng thời gian làm việc cũng như nâng cao hiệu suất làm việc của các lực lượng chức năng, đơn vị tại các cửa khẩu hải quan phía Trung Quốc, thống nhất thủ tục kiểm dịch đối với hàng hóa nông lâm, thủy sản, hoa quả tươi trong giai đoạn 2 nước đẩy mạnh phòng dịch COVID-19...



Bên cạnh những kiến nghị đưa ra với phía Trung Quốc, các cơ quan hữu quan của Việt Nam cũng đưa ra các biện pháp nhằm điều tiết lượng hàng hóa xuất khẩu ngay từ các địa phương trong nước. Cụ thể, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn đã đề nghị các địa phương cần phối hợp với các đơn vị liên quan như Sở Công Thương, Sở Giao thông Vận tải... nhằm thông tin kịp thời tới các doanh nghiệp trên địa bàn về tình hình thực tế tại các cửa khẩu, từ đó giúp các doanh nghiệp có phương án vận chuyển phù hợp hoặc bảo quản nông sản, thủy sản ngay tại địa phương khi đã đưa xe lên cửa khẩu. Các doanh nghiệp cũng được khuyến khích xuất khẩu hàng hóa theo các phương thức vận chuyển khác như đường sắt, đường biển, đường hàng không, để tránh tập trung hàng xuất về các cửa khẩu đường bộ, giảm bớt tình trạng ùn tắc.

Ngoài ra, với các chính sách siết chặt quản lý an toàn thực phẩm nhập khẩu mới của Trung Quốc bắt đầu thực hiện từ ngày 1/1/2022, trong đó có các yêu cầu doanh nghiệp xuất khẩu thực phẩm của Việt Nam sang Trung Quốc phải đăng ký với Hải quan Trung Quốc, tăng cường truy xuất nguồn gốc sản phẩm, kiểm tra đánh giá sự phù hợp với các tiêu chuẩn an toàn thực phẩm..., các doanh nghiệp Việt Nam sẽ gặp khó khăn hơn khi xuất khẩu sang thị trường này. Vì vậy, trong thời gian tới các bộ ngành, địa phương và các đơn vị liên quan cũng cần phối hợp trong việc tăng cường kiểm tra chất lượng hàng hóa xuất khẩu, kiểm soát các vùng trồng trợ nhằm thực hiện tốt việc truy xuất nguồn gốc xuất xứ, quy định nhãn mác, bao bì sản phẩm... nhằm đảm bảo hàng hóa đủ điều kiện thông quan khi đưa lên cửa khẩu.

